

Modeling Happiness in Society based on Personality Characteristics (Introversion-Extroversion) with the Mediation of Social Adaptation in Adolescents

Azam Hosseinpour

Ph.D student in Educational Psychology, Faculty of Psychology, Islamic Azad University, Roudhen Branch, Roudhen, Iran.

a.hosseinpour075@gmail.com

 0009-0009-7216-9984

Katrin Vaziri

Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Roudhen Branch, Roudhen, Iran (Corresponding author).

vaziri42@gmail.com

 0000-0002-4085-1016

Nasrin Bagheri

Assistant Professor, Department of Psychology, Islamic Azad University, Roudhen Branch, Roudhen, Iran.

Bagheri.nas@gmail.com

 0000-0002-5919-2591

Abstract

Happiness is an essential element of life hope and quality enhancement in society. Therefore, paying attention to it from adolescence, which is a period of growth and identity formation, is of great importance. The aim of the present study was to model happiness in society based on personality traits (introversion-extraversion) with the mediation of social adaptation in adolescents. The research design was applied and the method was descriptive-correlational based on the structural equation model. The statistical population of the study consisted of all female high school students in the second cycle of high school, who were 352 people and were selected using a multi-stage cluster random sampling method. They responded to the Oxford Happiness Questionnaire (2002), the Eysenck Adolescent Personality Questionnaire (1975), and the Sinha and Singh Student Adaptation Questionnaire (1993). The results indicated a positive association between personality traits and happiness in adolescents. However, the study failed to find evidence for the mediating role of social adaptation between these two variables. In other words, it appears that personality traits directly influence happiness in adolescents, and social adaptation does not play an intermediary role in this relationship.

Keywords: Happiness, Happiness, Personality Traits (Introversion-Extraversion), Social Adaptation, Adolescents.

مدلیابی شادکامی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی (درون‌گرایی - برون‌گرایی) با میانجی‌گری سازگاری در نوجوانان^۱

اعظم حسین پور

دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشکده روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران.

a.hosseinpour075@gmail.com

0009-0009-7216-9984

کاترین وزیری

استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران (نویسنده مسئول).
vaziri42@gmail.com

0000-0002-4085-1016

نسرین باقری

استادیار گروه روان‌شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، رودهن، ایران.
Bagheri.nas@gmail.com

0000-0002-5919-2591

چکیده

شادکامی یکی از اجزای ضروری امید به زندگی و افزایش کیفیت زندگی در اجتماع است؛ بنابراین توجه به آن از سنین نوجوانی که دوران رشد و شکل‌گیری هویت است، اهمیت فراوانی دارد. هدف پژوهش حاضر مدلیابی شادکامی در اجتماع بر اساس ویژگی‌های شخصیتی (درون‌گرایی - برون‌گرایی) با میانجی‌گری سازگاری اجتماعی در نوجوانان بود. طرح پژوهش کاربردی و روش انجام آن توصیفی - همبستگی مبتنی بر مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را تمامی نوجوانان دختر شاغل به تحصیل در دوره دوم دبیرستان تشکیل می‌دادند که ۳۵۲ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و به پرسشنامه‌های شادکامی آکسفورد (۲۰۰۲)، شخصیت نوجوان آیزنک (۱۹۷۵) و سازگاری دانش‌آموزان سینها و سینگ (۱۹۹۳) پاسخ دادند. نتایج نشان داد بین ویژگی‌های شخصیتی و شادکامی نوجوانان رابطه مثبتی وجود دارد؛ اما نتوانست شواهدی از نقش میانجی‌گری سازگاری اجتماعی بین این دو متغیر پیدا کند. به عبارت دیگر، به نظر می‌رسد که ویژگی‌های شخصیتی به‌طور مستقیم بر شادکامی نوجوانان تأثیر می‌گذارند و سازگاری اجتماعی در این رابطه نقشی واسطه‌ای ندارد.

کلیدواژه‌ها: شادکامی، ویژگی‌های شخصیتی (درون‌گرایی - برون‌گرایی)، سازگاری اجتماعی، نوجوانان.

شاپای الکترونیک: ۶۵۵X-۲۵۸۸ / پژوهشکده تحقیقات راهبردی / فصلنامه علمی راهبرد اجتماعی فرهنگی

doi 10.22034/scs.2024.435806.1536



مسئولیت مقاله از نظر محتوای علمی و نظرهای مطرح‌شده در متن آن، به عهده نویسندگان و یا نویسنده مسئول مقاله می‌باشد و مورد تأیید / عدم تأیید صاحب امتیاز نشر به راهبرد اجتماعی فرهنگی نمی‌باشد.

۱. این یک مقاله دسترسی آزاد تحت مجوز به شرح زیر:

CC BY-NC-ND (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

مقدمه و بیان مسئله

اهمیت شادکامی در سال‌های اخیر به‌حدی افزایش یافته که روان‌شناسان متعددی مانند سلیگمن معتقدند به‌جای تمرکز بر مطالعه اختلالات روانی و جسمی، باید به بررسی شادکامی و عوامل مؤثر بر آن در جامعه پرداخت؛ چراکه شادکامی به‌عنوان یکی از عوامل کلیدی در ارتقای کیفیت زندگی، فرهنگ و اجتماع یک جامعه شناخته می‌شود و درنهایت منجر به بهبود کیفیت زندگی افراد آن جامعه خواهد شد (عیوض‌نژاد و دیگران، ۱۴۰۱). ازسوی دیگر، دوران نوجوانی به‌عنوان مناسب‌ترین و مطلوب‌ترین دوره برای شکل‌گیری شخصیت واقعی انسان شناخته می‌شود، چراکه این دوره مصادف با تحولات شخصیتی، هیجانی، شناختی و اجتماعی است (Shubert et al., 2019). این تحولات نقشی اساسی در رشد سالم و سلامت روان‌شناختی نوجوانان ایفا می‌کنند و به‌نوبه‌خود در ارتقای فرهنگ سلامت جامعه مؤثر خواهند بود (رضی‌ئی؛ فتاحی اندبیل و دوکانه‌ای فرد، ۱۴۰۱).

درباره شادکامی، آرگیل^۱ (۲۰۰۱) بیان می‌کند شادکامی از ارزیابی فرد از خود و زندگی‌اش نشئت می‌گیرد که این ارزیابی تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی و برداشت فرد از نگاه دیگران به او است و این شادکامی افراد ریشه در ویژگی‌های شخصیتی و روابط بین فردی دارد که در بستر فرهنگی جامعه شکل می‌گیرند (درخشان و دیگران، ۱۳۹۹). شخصیت به‌عنوان مجموعه‌ای از الگوهای ثابت تفکر، احساس و رفتار تعریف می‌شود که سبک تعامل فرد با محیط اجتماعی و جامعه را تعیین می‌کند (کوچکی و دیگران، ۱۴۰۱). مطالعات متعدد نیز نشان داده‌اند بین ویژگی‌های شخصیتی افراد و شادکامی آن‌ها رابطه معناداری وجود دارد (Buijs et al., 2021). آنچه اهمیت پیدا می‌کند این است که ابعاد شخصیتی ریشه در ساختار ژنتیکی و نوروفیزیولوژیکی انسان دارند و نه صرفاً عوامل فرهنگی و بین‌افردی که در دو انتهای یک طیف شخصیتی قرار می‌گیرند، مانند درون‌گراها و برون‌گراها، تفاوت‌های قابل توجهی در ساختار عصبی مغز وجود دارد (فیست و فیست، ۱۳۹۳). برون‌گراها معمولاً افرادی اجتماعی، خوش‌بین، اهل معاشرت و تنوع‌طلب هستند، آن‌ها از جمع و گفتگو لذت می‌برند و تمایل دارند احساسات خود را به‌راحتی بروز دهند. درمقابل، درون‌گراها بیشتر انزواطلب، محتاط، آرام و متفکر هستند، آن‌ها ترجیح می‌دهند در تنهایی به سر ببرند و احساسات خود را کنترل می‌کنند (الهی؛

1. Argyle

بامدادی و شیرمحمدی، ۱۳۹۸). تیپ‌ها و صفات شخصیتی نقشی کلیدی در شناخت عواطف افراد ایفا می‌کنند. این ویژگی‌ها بر رفتارها، نقش‌ها و روابط افراد در زمینه‌های مختلف زندگی، از جمله روابط عاطفی، اجتماعی، شغلی و حتی دریافت حمایت‌های اجتماعی و ادراکی، تأثیر می‌گذارند.

از طرفی، از دغدغه‌های اصلی هر نظام فرهنگی و اجتماعی، تعلیم و تربیت کودکان و نوجوان مطرح است. دوران نوجوانی، دوره‌ای حساس و سرنوشت‌ساز است که با چالش‌های منحصربه‌فردی، از جمله مسئله سازگاری اجتماعی همراه است و نقشی اساسی را در سلامت روان، عملکرد تحصیلی و اجتماعی و کیفیت کلی زندگی نوجوانان ایفا می‌کند. عدم دستیابی به سازگاری اجتماعی در دوران نوجوانی، پیامدهای منفی متعددی از قبیل ایجاد مشکل و ایجاد اختلال، منجر به بروز مشکلات در روابط اجتماعی، گرایش به انحراف‌های ضداجتماعی و اخلاقی و افول ارزش‌های فرهنگی جامعه در فرد می‌شود (Agbaria & Bdier, 2020). این نوجوانان ممکن است با مشکلات عاطفی، رفتاری و تحصیلی مواجه شوند، در روابط اجتماعی خود دچار چالش شوند و به انحرافات ضداجتماعی و اخلاقی گرایش پیدا کنند. علاوه‌براین، افول ارزش‌های فرهنگی جامعه نیز در این افراد محتمل است (Fiftinova, 2021).

با توجه به اهمیت حیاتی سازگاری اجتماعی در دوران نوجوانی، ضرورت توجه به این موضوع و تلاش برای تقویت این مهارت در نوجوانان از طریق روش‌های مناسب، امری انکارناپذیر است. دستیابی به سازگاری، بستر لازم برای رشد و تحول، رفع نیازها و خواسته‌های فرد و دستیابی به یک زندگی شاد و رضایت‌بخش را فراهم می‌کند (Yeung; Ramirez & Lu, 2017). در این میان، نقش ویژگی‌های شخصیتی، به‌ویژه برون‌گرایی و درون‌گرایی، در شادکامی و سازگاری نوجوانان حائز اهمیت است. مطالعات نشان داده‌اند که افراد برون‌گرا به‌طور کلی شادتر و دارای روابط اجتماعی قوی‌تری هستند، درحالی‌که افراد درون‌گرا تمایل به تفکر عمیق‌تر و تمرکز بیشتر بر دنیای درونی خود دارند. باین‌حال، رابطه دقیق بین ویژگی‌های شخصیتی، سازگاری و شادکامی در دوران نوجوانی هنوز به‌طور کامل روشن نشده است. برخی از مطالعات نشان داده‌اند که برون‌گرایی با سازگاری و شادکامی بیشتر مرتبط است، درحالی‌که برخی دیگر شواهدی از نقش مثبت درون‌گرایی در این زمینه ارائه کرده‌اند (Moynihan & Peterson, 2001؛ الهی؛ بامدادی و شیرمحمدی، ۱۳۹۸). این تناقض‌ها در یافته‌ها ضرورت انجام تحقیقات بیشتر برای درک بهتر رابطه

پیچیده بین ویژگی‌های شخصیتی، سازگاری اجتماعی و شادکامی در دوران نوجوانی را برجسته می‌کند. از سویی، این مطالعه با روشن کردن نقش میانجی‌گری سازگاری اجتماعی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و شادکامی، می‌تواند گامی مهم در جهت درک عمیق‌تر عوامل مؤثر بر سلامت روان و بهزیستی نوجوانان بردارد و در نهایت به ارائه راهکارهای مؤثرتری برای ارتقای سلامت روان و شادکامی این گروه سنی حساس منجر شود؛ لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی این رابطه و پاسخ به این سؤال کلیدی طراحی شده است: آیا مدل‌یابی شادکامی در اجتماع بر اساس ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی - درون‌گرایی) با میانجی‌گری سازگاری اجتماعی نوجوانان برازش خوبی دارد؟

۱. اهداف و سؤال‌های پژوهش

پژوهش حاضر با هدف مدل‌یابی شادکامی در اجتماع بر اساس ویژگی‌های شخصیتی (درون‌گرایی - برون‌گرایی) با میانجی‌گری سازگاری اجتماعی در نوجوانان بود؛ لذا سؤال‌های پژوهش را می‌توان به شرح ذیل مطرح کرد:

۱- آیا ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی - درون‌گرایی) اثر مستقیم معناداری بر شادکامی در اجتماع دارد؟

۲- آیا سازگاری اجتماعی اثر مستقیم معناداری بر شادکامی در اجتماع دارد؟

۳- آیا سازگاری اجتماعی اثر غیرمستقیم معناداری بر رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی - درون‌گرایی) و شادکامی در اجتماع دارد؟

۲. پیشینه پژوهش

در خصوص موضوع تحقیق پژوهش‌های متعددی انجام گرفته که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود. کوچکی و همکاران (۱۴۰۱) پژوهشی با موضوع «نقش میانجی‌گری نیازهای بنیادین روان‌شناختی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و شادکامی دانشجویان» با جامعه آماری انجام دادند که از میان آنان نمونه‌ای متشکل از ۳۵۶ نفر دانشجوی دختر و پسر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. تحلیل داده‌ها با استفاده از روش مدل معادلات ساختاری نشان داد که در همه شاخص‌های برازش، مدل ساختاری شادکامی از برازش مناسب و قابل‌قبولی برخوردار است. درمجموع این متغیرها توانسته‌اند که ۳۶ درصد از واریانس متغیر شادکامی را پیش‌بینی و تبیین نمایند.

حسینی، خادم و عبدالهی (۱۴۰۱) پژوهشی با موضوع «بررسی رابطه ناگویی هیجانی و ویژگی‌های شخصیتی با شادکامی در زنان در شهر شیراز» با جامعه آماری زنان ساکن شهر شیراز انجام دادند که ۱۸۰ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج پژوهش بررسی داده‌ها از طریق رگرسیون نشان داد که روان‌رنجورخویی، پیش‌بین منفی و معنادار شادکامی و برون‌گرایی، پیش‌بین مثبت و معنادار شادکامی بودند.

درخشان و دیگران (۱۳۹۹) پژوهشی خود با موضوع «ارائه مدل پیش‌بینندهای شادکامی دانش‌آموزان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی، خانوادگی و تحصیلی» با جامعه آماری کلیه دانش‌آموزان دختر و پسر دبیرستانی که تعداد ۲۲۴ نفر از آنان به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای به‌عنوان نمونه انتخاب شدند، انجام دادند. برای بررسی داده‌های پژوهش از رگرسیون چندگانه استفاده شده است. نتایج نشان داد جهت‌گیری گفت‌و شنود، روان‌رنجورخویی و برون‌گرایی پیش‌بینی‌کننده معنادار شادکامی بودند.

جزایری، دلاو و درتاج (۱۳۹۷) پژوهشی با عنوان «رابطه ویژگی‌های شخصیتی، هوش هیجانی، سبک دلبستگی و فعالیت‌های ارادی با میزان شادکامی زنان شاغل» انجام دادند. جامعه آماری زنان شاغل تشکیل می‌دادند که از بین آن‌ها تعداد ۴۰۰ نفر بر اساس فرمول کوکران و به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. داده‌ها با استفاده از روش گرسینون گام‌به‌گام تحلیل شدند. نتایج نشان دادند که بین ویژگی‌های شخصیتی، هوش هیجانی و فعالیت‌های ارادی با شادکامی رابطه معناداری وجود دارد.

بوسری و ارب^۱ (۲۰۲۳) پژوهشی با موضوع «بررسی ارتباط ویژگی‌های شخصیتی با بهزیستی ذهنی و بازبینی شخصیت شاد» انجام دادند. در این پژوهش رضایت از زندگی و بهزیستی ذهنی را از طریق بررسی مؤلفه‌های شادی عاطفه مثبت، عاطفه منفی و رضایت از زندگی بررسی کردند. جامعه آماری آن ۱۴ کشور بود که ۲۲۱۳۵ نفر نمونه پژوهش را تشکیل می‌دادند. نتایج نشان داد که ویژگی‌های شخصیت افراد با شادکامی آنان ارتباط منحصر به فردی دارد.

پریهر^۲ (۲۰۲۲) پژوهشی با موضوع «همبستگی‌های شخصیتی دانش‌آموزان با شادی» انجام داد. هدف پژوهش تلاشی برای مشاهده میزان شادکامی در بین دانش‌آموزان و نیز یافتن همبستگی‌های سطح شادکامی بود. جامعه آماری پژوهش را

1. Busseri & Erb

2. Parihar

دانش‌آموزان تشکیل می‌دادند که ۲۰۶ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تی مستقل و آنوا استفاده شده است. نتایج نشان داد که سطح شادی دانش‌آموزان با آسایش مسکونی، صلاحیت، نمره تحصیلی و استفاده از ابزارها تغییر نمی‌کند. با این حال، سطح شادکامی با جنسیت و وضعیت رابطه متفاوت است.

باقر^۱ (۲۰۱۶) پژوهشی با موضوع «رابطه شادکامی و متغیرهای شخصیت» انجام داد. هدف پژوهش بررسی رابطه بین شادی و خوش‌بینی، رضایت از زندگی، امید، افسردگی و اضطراب بود. جامعه آماری پژوهش را دانشجویانی تشکیل می‌دادند که از بین آن‌ها ۵۱۰ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. نتایج نشان که شادکامی با متغیرهای شخصیتی خوش‌بینی، رضایت از زندگی و امید رابطه مثبت و معناداری دارد اما با افسردگی و اضطراب رابطه منفی و معناداری را دارد.

پیشینه نشان داد که شادکامی با طیف وسیعی از مزایای سلامتی، از جمله افزایش طول عمر، سیستم ایمنی قوی‌تر و سلامت روان بهتر همراه است و افراد شادتر تمایل به خلاقیت بیشتر، انگیزه بالاتر و موفقیت بیشتر در زندگی دارند. همچنین، جوامع شادتر، از انسجام اجتماعی و ثبات اقتصادی بیشتری برخوردارند. از سویی تحقیقات نشان داده‌اند که افراد با ویژگی‌های شخصیتی خاص، مانند برون‌گرایی، خوش‌بینی و انعطاف‌پذیری، به‌طور کلی شادتر از افرادی هستند که فاقد این ویژگی‌ها هستند و هر فردی دارای مجموعه‌ای منحصر به فرد از ویژگی‌های شخصیتی است که می‌تواند بر نحوه تجربه شادکامی او تأثیر بگذارد. سازگاری اجتماعی نیز نقش مهمی در سلامت روان و شادکامی ایفا می‌کند و افراد با سطوح بالای سازگاری، بهتر می‌توانند با چالش‌ها و مشکلات زندگی کنار بیایند و از آن‌ها عبور کنند؛ لذا نوآوری پژوهش حاضر، انجام مدل بین شادکامی، ویژگی‌های شخصیتی و سازگاری اجتماعی است که به ما کمک می‌کند تا روابط پیچیده بین این سه مفهوم را بهتر درک کنیم و با درک این روابط، می‌توانیم با دقت بیشتری میزان شادکامی هر فرد را پیش‌بینی کنیم، چراکه این دانش می‌تواند به طراحی مداخلات مؤثر برای افزایش شادکامی و سلامت روان نوجوانان کمک کند.

۳. چهارچوب مفهومی

۳-۱. روان‌شناسی مثبت‌نگر

در سال ۱۹۹۸، در خلال نشست سالانه انجمن روان‌شناسی آمریکا، مارتین سلیگمن اولین کسی بود که از اصطلاح «روان‌شناسی مثبت» استفاده کرد (Choon et al., 2022). در سال‌های گذشته رویکرد آسیب‌شناسی برای مطالعه سلامتی انسان انتقادهایی را همراه داشته است؛ زیرا بسیاری از روان‌شناسان و محققان بهداشت روانی جنبه‌های مثبت سلامت را نادیده گرفته بودند (Ryff & Singer, 1998)؛ اما رویکردهای جدید و نوین به سلامتی بر خوب بودن تأکید دارند عدم وجود بیماری را برای احساس سلامتی کافی نمی‌دانند بلکه بر این باورند که داشتن حس رضایت-مندی از زندگی، پیشرفت کافی، خلق‌وخوی مثبت و ارتباط مناسب با جمع از ویژگی‌های شخص سالم است (عابدینی ولامدهی و روانبخش، ۱۴۰۰)؛ بنابراین، با ظهور روان‌شناسی مثبت‌گرا تمرکز پژوهش به تجزیه و تحلیل نقاط قوت و توانایی‌های فردی که منجر به عملکرد بهینه می‌شود و جنبه‌های مثبت زندگی و وجود انسان را قادر می‌سازد به‌طور کامل بیان شود، تغییر کرده است (Kern & et al., 2020).

۳-۲. شادکامی

۳-۲-۱. تاریخچه شادکامی

از عهد باستان به احساسات مثبت انسان ازجمله شادی توجه می‌شده است. افلاطون در کتاب جمهوری به سه عضو در وجود آدمی اشاره می‌کند که عبارت‌اند از: قوه تخیل یا استدلال، احساسات و امیال. شادمانی از نظر افلاطون حالتی از انسان است که بین این سه عضو، تعادل و هماهنگی برقرار باشد (جعفری صحرارودی، ۱۳۹۹). ارسطو شادمانی واقعی را عبارت از زندگی معنوی می‌داند و جان لاک و جرمی بنتهام معتقدند که شادمانی مبتنی بر تعداد وقایع لذت‌بخش است. به عقیده ارسطو دست‌کم سه نوع شادی وجود دارد: در پایین‌ترین سطح نظریه مردم عادی است که شادی همان لذت است. در سطح بالاتر از آن مردمی با فرهنگ بالاتر که معتقدند شادی همان موفقیت و کامیابی است. نوع سوم شادی به‌زعم ارسطو شادی ناشی از معنویت است (احمدی، ۱۳۹۹).

۳-۲-۲. تعریف شادکامی

سازمان جهانی بهداشت، شادکامی را یکی از اجزا ضروری امید به زندگی و کیفیت

زندگی قلمداد کرده و از آن به عنوان بخش مهمی از مفهوم سلامت نگاه می‌کند. از نظر لغوی برخی آن را معادل لذت آنی، احساس مثبت، لذت طولانی مدت یا لذت از تمام زندگی دانسته‌اند (عیوض‌نژاد و دیگران، ۱۴۰۱). شادی به عنوان یک احساس درونی مثبت تعریف می‌شود که از ادراک شناختی و عاطفی فرد از زندگی خود ناشی می‌شود. خوشبختی مفهومی همه جانبه است که زیربنای دو مؤلفه احساس و شناخت می‌باشد. مؤلفه عاطفی مربوط به لذت است (تعادل بین احساسات خوشایند و ناخوشایند)، در حالی که مؤلفه شناختی مربوط به سلامت روان است (Ahmed & Mohamed, 2022). روان‌شناسان، شادکامی را معادل میزان ارزش مثبتی می‌دانند که فرد در مورد خودش احساس می‌کند که شامل هیجانات مثبت (خوشحالی و سرور)، رضایت از زندگی و فقدان عواطف منفی (اضطراب و افسردگی) می‌باشد (Steptoe, 2019).

۳-۲-۳. شادکامی و بُعد اجتماعی

بُعد اجتماعی، مباحثی مانند چگونگی تعامل و برقراری ارتباط مثبت با دیگران، کمک کردن و نوع دوستی و برون گرایی را دربرمی‌گیرد. از سویی، یکی از آثار عمده شادی و شادکامی عبارت است از جستجوی مصاحبت و همراهی با دیگران، معاشرت‌پذیری فرح بخش در اوقات فراغت و کمک به دیگران. به بیان دیگر، از ویژگی‌های افراد شاد، برون گرایی و اجتماعی بودن است که پس از خوش بینی، مهم ترین ویژگی آن‌ها می‌باشد. برون گرایی که دربردارنده ویژگی‌هایی چون معاشرت، محرک طلب بودن، تسلط خواهی، فعالیت زیاد و گرمی می‌باشد، از یک همبستگی عمده با تجربه عواطف مثبت مانند شادی و محبت برخوردار است (میر، خمر و گمشادزهی، ۱۴۰۱).

۳-۲-۴. پیامدهای شادکامی

مطالعات نشان می‌دهد که اهمیت شادکامی رابطه مثبتی با نتایج مطلوبی دارد که در زندگی به دست می‌آوریم. شادکامی در زندگی سبب موفقیت، طول عمر بیشتر، پیشرفت اقتصادی و رفتارهای بهتر اقتصادی می‌شود (احمدی، ۱۳۹۹). رایف و کینز (۱۹۹۵) معتقدند که افراد شادکام کسانی هستند که در پردازش اطلاعات در جهت خوش بینی و خوشحالی سوگیری دارند. یعنی اطلاعات را به گونه‌ای پردازش و تفسیر می‌کنند که به خوشحالی آن‌ها منجر می‌شوند. بر اساس مطالعات انجام شده،

شادکامی ادراک تنیدگی را کاهش و توانایی شخص را برای کار و فعالیت افزایش می‌دهند (میر؛ خمر و گمشادزهی، ۱۴۰۱). عدم شادی می‌تواند فرد را در برابر بیماری جسمانی آسیب‌پذیرتر ساخته و در درازمدت به‌سوی مرگ بکشانند. عدم شادی می‌تواند به‌مثابه یک قاتل باشد؛ زیرا حالت هیجانی غیرشادی که برای مدتی طولانی دوام می‌یابد، می‌تواند به شیوه‌های مخربی بر نظام فیزیولوژیک بدن تأثیر بگذارد و موجب اختلال در سیستم ایمنی بدن شود. بنا به یافته‌های روان‌شناسی وقتی انسان خوشحال است دنیا را دلپذیرتر می‌یابد، آسان‌تر و بهتر تصمیم می‌گیرد، روابط با مردم محبت‌آمیزتر و استوارتر می‌شود و برای یاری‌دادن به دیگران آمادگی بیشتری پیدا می‌کند. اعتماد به خویشتن و امید به آینده افزون‌تر می‌شود (جعفری صحرارودی، ۱۳۹۹).

۳-۳. ویژگی‌های شخصیتی

۳-۳-۱. تعریف ویژگی‌های شخصیتی

شخصیت تعریفی است که هم به شکل عامیانه و هم به شکل کاربردی استفاده می‌شود. اساساً هر فردی ویژگی‌ها، رفتار، توانایی‌ها و خصوصیت‌های منحصر به فرد خودش را دارد که شیوه‌های رفتاری، الگوهای پاسخ‌دهی، و عکس‌العمل‌های او را به محیط بیرونی و درونی بیان می‌کند که این صفات، شخصیت وی را می‌سازند. شخصیت تحت عنوان سازمانی درون سیستم‌های شناختی، احساسی، عاطفی و مفهومی فرد تعریف شده که تعیین‌کننده عکس‌العمل‌های خاص هر فرد به محیط پیرامونش است و به‌صورت تقریباً پایدار، حالت‌های ثابت و رفتارهایی که نشان‌دهنده امیال فردی شخص هستند، اشاره می‌کند. شخصیت از عناصر درونی، ارزش‌ها، افکار و صفات وراثتی و عناصر بیرونی و رفتارهای قابل مشاهده متأثر است. هنگامی که درباره شخصیت افراد صحبت می‌شود، به‌درستی اشاره به مجموعه تقریباً ثابتی از رفتارها و احساساتی داریم که به‌طور اساسی به‌وسیله عوامل ژنتیکی و محیطی به‌وجود آمده‌اند. شخصیت انسان‌ها به‌طور تصادفی و یا ناگهانی پدید نمی‌آید بلکه نتیجه تعدادی از عوامل تأثیرگذار است که هر فرد را از دیگری متمایز می‌کند. صفات شخصیتی به‌عنوان بعد ظاهری تغییرات انسان مورد بررسی قرار می‌گیرند که هم نتیجه تأثیرات محیطی و هم نتیجه تأثیرات ژنتیک می‌باشند (Peltonen & et al., 2020).

۳-۲. ساختار شخصیت از نظر یونگ

یونگ (۱۸۷۵-۱۹۶۱) همکار فروید و بنیان‌گذار روان‌شناسی تحلیلی می‌باشد. او معتقد است که شخصیت علاوه بر گذشته توسط آینده هم تشکیل می‌شود و تأکید زیادی بر ناهشیاری دارد. یونگ برای اشخاص، با احتساب اینکه اکثراً متأثر از جهان بیرون هستند یا جهان درون دو گونه شخصیت پیشنهاد کرد: دسته اول را برون‌گرا و دسته دوم را درون‌گرا نامید. بخش بزرگی از ادراک هشیار و عکس‌العمل‌های ما در برابر دنیای اطرافمان به‌واسطه‌ی دیدگاه‌های برون‌گرایی و درون‌گرایی تعیین می‌شود. دو نگرش برون‌گرایی و درون‌گرایی قسمت‌های اصلی سیستم شخصیتی یونگ هستند (Zafar; Khan & Meenakshi, 2017).

۳-۳. درون‌گرایی برون‌گرایی

دیدگاه برون‌گرایانه، افراد را به‌سمت دنیای عینی بیرون هدایت می‌کند، در صورتی‌که دیدگاه درون‌گرایانه شخص را متأثر از دنیای ذهنی درون خویش می‌سازد. این دو دیدگاه غالباً در هر شخصی وجود دارد؛ اما معمولاً یکی غالب و آگاهانه و دیگری ناخودآگاه و مغلوب می‌باشد. همه اشخاص هم دارای نگرش درون‌گرایی و هم برون‌گرایی می‌باشند؛ اما فقط یکی از این دو در شخصیت آن‌ها بر دیگری غلبه دارد. یونگ باور داشت که کارکردی که غالب است، رفتار شخص را هدایت می‌کند ولی کارکرد غیرغالب هم تأثیرگذار است. این کارکرد به ناهشیار شخصی فرد وارد شده و در بعضی موارد بر روی او مؤثر واقع می‌شود؛ برای مثال احتمال دارد که اشخاص درون‌گرا میل زیادی برای فرار از درون خویشان و افکارشان به‌سمت دنیای بیرون و انتقال به دیگران را تجربه کرده و گاهی به‌طور غیرقابل پیش‌بینی برون‌گرا شوند. نشانه دیگر قدرت درون‌گرایی سرکوب شده این است که افراد درون‌گرا، برون‌گرایان را جذاب تلقی می‌کنند. نکته حائز اهمیت دیگر اینکه بر مبنای نظریه یونگ ترجیحات غالب و نوع شخصیت در طول زندگی پایدار هستند ولی این احتمال وجود دارد که در پُررنگ‌بودن صفات تفاوت به‌وجود آید؛ به‌طورمثال یک فرد درون‌گرا قادر است از میزان درون‌گرایی خود کم کند و اجتماعی‌تر شود و یا یک شخص حسی برخی از صفات مفید ویژگی شهود را تمرین کند و در نظر داشته باشد (O'Byrne et al., 2002). یونگ عقیده دارد که همه اشخاص قابلیت کسب هر یک از این دو گرایش را دارند؛ اما تنها یکی از این دو گرایش بر روان فرد مسلط می‌شود و دیگری به‌صورت پنهان در ناهشیار شخص باقی می‌ماند و در مواقع خاص تأثیر خود را بر رفتار فرد خواهد گذاشت (فائزی، ۱۴۰۰).

۳-۴. سازگاری

۳-۴-۱. تعریف سازگاری

مفهوم سازگاری از واژه انطباق در زیست‌شناسی گرفته شده که یکی از پایه‌های نظریه تکامل داروین^۱ (۱۸۹۵) است و به ساختارهای بیولوژیکی و فرایندهایی که زنده ماندن انواع موجودات را تسهیل می‌کند، اشاره دارد. دراین‌باره محققان بیان کردند که سازگاری یک ساختار فیزیولوژیکی یا کالبدشناختی، یک فرایند زیست‌شناختی یا یک الگوی رفتاری است که در طول تاریخ به بقا و تولیدمثل کمک شایانی کرده است (مهیاری، ۱۳۹۹). سازگاری برآیند تأثیر عوامل متعددی از جمله عوامل سه‌گانه فردی جمعیتی (سن، جنس، تمایزات فرهنگی، قومیتی و نژادی و هوش)، عوامل شخصیتی (فشار و استرس، افسردگی، عزت‌نفس، ابراز وجود، خوش‌بینی، احساس برجستگی و بزرگی، خودارزشمندی، سبک اسنادی و نوع کنترل، جهت‌گیری‌های انگیزشی و شیوه‌های یادگیری، ثبات عاطفی و هوش هیجانی و خودکارآمدی) و عوامل متغیرهای موقعیتی محیطی (نظیر مطلوبیت اجتماعی، سبک‌های مقابله‌ای، مهارت‌های حل مسئله، نقش مشاوران، نقش عوامل خانوادگی، معلمان) است (اینانلو و قمری، ۱۴۰۰).

۳-۴-۲. انواع سازگاری

سینها و سینگ^۲ (۱۹۹۳) سازگاری را به سه نوع اصلی سازگاری اجتماعی، سازگاری عاطفی و سازگاری آموزشی تقسیم می‌کنند. اسکات^۳ (۱۹۸۹) نیز انواع سازگاری را به‌صورت: سازگاری آموزشی یا تحصیلی، سازگاری بین‌فردی یا اجتماعی، سازگاری خانوادگی عنوان می‌کند که در ادامه به آن پرداخته می‌شود (اسکات، ۱۹۸۹؛ نقل از حسینی و اسدی، ۱۳۹۹):

۱- **سازگاری اجتماعی:** سازگاری اجتماعی به‌معنای منطبق بودن با مقتضیات اجتماعی است و شامل رعایت اصول و قوانین جامعه و کارآبودن در ارتباطات اجتماعی است و شامل سازوکارهایی است که موجب پذیرش فرد در گروه می‌شود (Lee; Wang & Chen, 2019).

۲- **سازگاری آموزشی یا تحصیلی:** سازگاری آموزشی به این معنا است که

1. Darwin

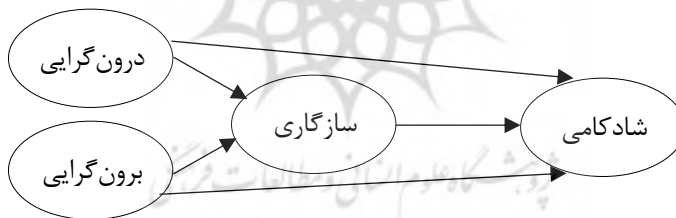
2. Sinha & Singh

3. Scott

دانش آموز تا چه اندازه با خواسته‌ها و ویژگی‌های آموزشی مختلف محیط جدید کنار می‌آید و شامل مؤلفه‌های مانند انگیزه برای یادگیری، اقدام برای برآورده کردن خواسته‌های تحصیلی، رضایت عمومی از محیط تحصیلی و حضور در آن، احساس غرور ناشی از موفقیت‌های تکلیفی، میانگین نمرات درسی، پذیرش اجتماعی همسالان و نحوه عملکرد با مسئولان مدرسه است (Willems et al., 2021).

۳- سازگاری عاطفی: سازگاری هیجانی که تعادل هیجانی یا پایداری هیجانی نیز نامید می‌شود، از سازه‌هایی است که به‌طور نظام‌مندی در تعیین ساختار شخصیتی افراد ایفای نقش می‌کنند. از لحاظ مفهومی سازگاری هیجانی به کمک علائمی از قبیل مقابله با هیجانات منفی، کنترل افکار و باورهای غیرمنطقی و توانمندی در کنترل تکانه‌ها در مواجهه با موقعیت‌های تنش‌زا تعریف می‌شود (رحمانی، تقوایی و پیرانی، ۱۴۰۰).

باتوجه به آنچه در چهارچوب نظری گفته شد، پژوهشگر به دنبال بررسی دو نوع از ویژگی‌های شخصیتی درون‌گرایی و برون‌گرایی نوجوانان که در تقابل با یکدیگر قرار دارند، در رابطه با شادکامی آن‌ها در اجتماع می‌باشد که در این میان با سازگاری اجتماعی نمایان است؛ لذا براین اساس مدل مفهومی به شرح ذیل ترسیم می‌گردد:



شکل (۱): مدل مفهومی پژوهش

۴. روش پژوهش

روش پژوهش باتوجه به ماهیت موضوع مطالعه توصیفی از نوع همبستگی، مبتنی بر معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش را کلیه نوجوان تک‌والد ۱۵ الی ۱۸ ساله، مشغول به تحصیل در دوره دوم متوسطه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ شهر تهران، تشکیل می‌دادند و بر اساس دیدگاه کلین (۲۰۱۱) که عنوان می‌کند در مدل‌یابی معادلات ساختاری حجم نمونه مورد قبول باید حداقل ۲/۵ و حداکثر ۵

برابر گویه‌ها یا سؤالات ابزارهای اندازه‌گیری باشد (کلین، ۲۰۱۱)؛ در پژوهش حاضر با احتساب مجموع ۱۱۳ گویه تعداد ۳۵۲ نمونه با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در مرحله اجرا، از بین مدارس دخترانه منطقه یک شهر تهران، به صورت تصادفی ۵ مدرسه و سپس از هر مدرسه دو کلاس انتخاب شدند و با همکاری مسئولان مدارس و با توجه به ملاک‌های ورود به پژوهش: نداشتن مشکلات انضباطی و رضایت آگاهانه شرکت در طرح پژوهش و این ملاک‌های خروج نیز شامل عدم تمایل به همکاری، در تحقیق شرکت داده شدند. لازم به ذکر است گروه‌بندی دانش‌آموزان بر اساس ویژگی شخصیتی درون‌گرایی و برون‌گرایی بر اساس نتیجه پرسشنامه اول تحلیل شدند. همچنین ملاحظه‌های اخلاقی اعم از مطلع‌بودن شرکت‌کنندگان از روند پژوهش و جلب رضایت جهت شرکت در مطالعه و محرمانه ماندن اطلاعات شرکت‌کنندگان نیز در پژوهش رعایت گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و برازش مدل از روش مدلیابی معادلات ساختاری و با استفاده از نرم‌افزار amos24 انجام پذیرفت. جهت سنجش متغیرهای پژوهش از ابزار پرسشنامه به شرح زیر استفاده شد:

۱- پرسشنامه شادکامی آکسفورد OHI: آرگایل و هیلز در سال ۲۰۰۲ این پرسشنامه ساختند که متشکل از ۲۹ گویه و بر اساس طیف ۴ درجه‌ای (صفر تا ۴) نمره‌گذاری می‌شود که حداقل نمره برابر با صفر و حداکثر نمره برابر با ۸۷ است و نمره بالاتر نشان‌دهنده شادکامی بیشتر در فرد خواهد بود و بالعکس. پرسشنامه دارای زیرمؤلفه‌های خودپنداره، رضایت از زندگی، آمادگی رواتی، سرذوق‌بودن، احساس زیبایی‌شناختی، خودکارآمدی و امیدواری می‌باشد. آرگایل و همکاران پایایی پرسشنامه آکسفورد را به کمک ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و پایایی باز آزمایی آن را طی هفت هفته ۰/۷۸ گزارش کرده‌اند. روایی همزمان این پرسشنامه با استفاده از ارزیابی دوستان افراد درباره آن‌ها ۰/۴۳ محاسبه شد. در پژوهش علی‌پور آگاه‌هریس (۱۳۸۶) آلفای کرونباخ برای کل فهرست برابر با ۰/۹۱ بود. در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۱ به دست آمد.

۲- پرسشنامه شخصیت نوجوان JEPQ: آیزنگ این پرسشنامه را در سال ۱۹۷۵ ساخت که هدف بررسی چهار عامل شخصیتی درون‌گرایی، برون‌گرایی، روان‌رنجورخوبی و روان‌پریشی در ۸۱ گویه و پاسخ‌ها به صورت بلی و خیر می‌باشد. در این مقیاس که در عامل E نمره خام بالای ۱۲ معرف این است که آزمودنی صفت و ویژگی‌های برون‌گرایی را داراست و هرچه نمره از ۱۲ بالاتر رود، می‌گوییم

برون‌گرایی غالب است و هرچه نمره فرد از ۱۲ پایین‌تر بیاید، می‌گوییم که درون‌گرایی غالب است. لازم به ذکر است که در این پژوهش تنها از مقیاس برون‌گرایی و درون‌گرایی استفاده شد. به منظور تعیین پایایی و روایی این پرسش‌نامه، آیزنک آن را بر روی گروه واحد در دو زمان مختلف اجرا کرد و روایی و اعتبار آن را به دست آورد. ضریب اعتبار درونی (آلفای کرونباخ) برای مردان ۰/۹۰ و برای زنان ۰/۸۵ = E به دست آمده است. (آیزنک، ۱۹۷۵؛ به نقل از فتحی آشتیابی، ۱۳۸۸). در پژوهش حاضر آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۴ به دست آمد.

۳- پرسشنامه سازگاری دانش‌آموزان دبیرستانی AISS: این پرسشنامه توسط سینها و سینگ در سال ۱۹۹۳ ساخته شد که دارای ۶۰ سؤال و ۳ مؤلفه عاطفی، اجتماعی و آموزشی یا تحصیلی می‌باشد که نمره‌گذاری به صورت دو گزینه‌ای (بله=۱ و خیر=۰) می‌باشد که حداقل نمره کسب‌شده صفر و حداکثر نمره ۶۰ می‌باشد و کسب نمره بالا نشانه سازگاری پایین و کسب نمره پایین نشانه سازگاری مطلوب می‌باشد. پایایی پرسشنامه با استفاده از سه روش دونیمه‌کردن، آزمون بازآزمون و کودرریچاردسون به ترتیب ۰/۹۵، ۰/۹۳، ۰/۹۴ به دست آمده است (Sinha & Singh, 1993). پرسشنامه توسط کرمی (۱۳۷۷) ترجمه و هنجاریابی شده است. هنجاریابی پرسشنامه در ایران روی دانش‌آموزان دبیرستانی انجام گرفت و ضریب اعتبار کل مقیاس با روش دونیمه‌کردن ۰/۹۵، با روش بازآزمون ۰/۹۳ و روش کودرریچاردسون ۰/۹۴ تعیین شد (ساعتچی، کامکاری و عسکریان، ۱۳۸۹). در پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ برابر با ۰/۸۵ به دست آمد.

۵. یافته‌های پژوهش

به منظور شناخت بهتر جامعه آماری و آشنایی با متغیرهای پژوهش، قبل از تجزیه و تحلیل‌های داده‌های آماری لازم است این داده‌ها توصیف شوند. بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها، در این پژوهش در مجموع ۳۵۲ دختر نوجوان حضور داشتند که ۱۲۷ نفر نوجوانان دارای ویژگی شخصیتی درون‌گرایی و ۲۲۵ نفر نیز دارای ویژگی شخصیتی برون‌گرایی بودند. در مورد سن آزمودنی‌ها، ۱۲۵ نفر ۱۷ سال، ۱۱۴ نفر ۱۶ سال، ۷۸ نفر ۱۵ سال و ۳۵ نفر نیز ۱۸ سال داشتند.

جدول (۱): میانگین، انحراف استاندارد، چولگی متغیرهای پژوهش

گروه	متغیر پژوهش	تعداد نمونه	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی		کشیدگی	
					آماره	خطای استاندارد	آماره	خطای استاندارد
درون‌گرای	ویژگی‌های شخصیتی	۱۲۷	۷۶/۷۶۹	۸/۲۰۷	-۰/۰۴۷	۰/۲۱۲	۰/۲۰۸	۰/۴۲۲
	سازگاری	۱۲۷	۱۲۵/۵۱	۱۱/۴۶	۰/۱۶۰	۰/۲۱۲	۱/۰۵۸	۰/۴۲۲
	شادکامی	۱۲۷	۴۱/۴۴	۱۲/۶۷۵	۰/۲۲۵	۰/۲۱۲	-۰/۱۱۷	۰/۴۲۲
برون‌گرای	ویژگی‌های شخصیتی	۲۲۵	۷۸/۰۰۰	۸/۵۷۱	-۰/۱۶۷	۰/۲۱۲	-۰/۴۳۷	۰/۴۲۲
	سازگاری	۲۲۵	۱۲۷/۲۹	۱۲/۹۶۵	۰/۱۴۹	۰/۲۱۲	۰/۹۳۲	۰/۴۲۲
	شادکامی	۲۲۵	۴۰/۷۳	۱۱/۹۸۰	۰/۶۹۰	۰/۲۱۲	۰/۵۰۶	۰/۴۲۲

مقادیر میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی متغیرهای پژوهش در جدول ۱ ارائه شده است. مقادیر آماره چولگی و کشیدگی از مقدار ۱، کمتر می‌باشند که نشان‌دهنده رعایت پیش‌فرض نرمال بودن داده‌های پژوهش است. بعد از اطمینان از نرمال بودن داده‌های پژوهش ضرایب همبستگی پیرسون مدل بررسی شد.

جدول (۲): ضرایب همبستگی پیرسون متغیرهای پژوهش

	ویژگی‌های شخصیتی	شادکامی	سازگاری
درون‌گرای	ویژگی‌های شخصیتی	۱	
	سازگاری	۰/۵۰۴**	۱
	شادکامی	۰/۵۱۴**	۰/۳۶۸**
برون‌گرای	ویژگی‌های شخصیتی	۱	
	سازگاری	۰/۵۶۷**	۱
	شادکامی	۰/۴۸۷**	۰/۴۷۹**

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد در گروه درون‌گرایی، ویژگی‌های شخصیتی با سازگاری ۰/۵۰۴، با شادکامی ۰/۵۱۴ و همچنین سازگاری نیز با شادکامی ۰/۳۶۸ رابطه مثبت و معناداری در سطح آلفای یک‌صدم دارند. در دیگر گروه برون‌گرایی، ویژگی‌های شخصیتی با سازگاری ۰/۵۶۷، با شادکامی ۰/۴۸۷ و همچنین سازگاری

نیز با شادکامی ۰/۴۷۹ در سطح آلفای یک صدم رابطه مثبت و معناداری دارند. پیش از برازش مدل و پاسخ‌گویی به هر سؤال پژوهش، ارزیابی پیش‌فرض‌ها نشان داد: آزمون شاپیرو - ویلک نشان داد که توزیع همه متغیرها نرمال است، نمودار پراکنش نشان داد که رابطه بین متغیرها خطی است، ضریب تحمل و VIF نشان داد که هم‌خطی بین متغیرها وجود ندارد و شاخص کشیدگی نمره‌های فاصله مهلنوبایس نشان داد که توزیع داده‌ها نرمال است.

جدول (۳): مؤلفه‌های مدل اندازه‌گیری پژوهش در تحلیل عاملی تأییدی

متغیرهای مکنون	متغیرهای نشانگر	B	β	SE	C.R	P-value	CR	AVE
ویژگی‌های شخصیتی	شخصیت	۱/۰۰۰	۰/۷۲۹				۰/۸۵	۰/۰۶
	شخصیت	۱/۰۹۶	۰/۵۷۱	۰/۲۲۰	۴/۹۷۲	۰/۰۰۱		
سازگاری	عاطفی	۱/۰۰۰	۰/۸۴۵				۰/۷۳	۰/۰۶
	اجتماعی	۰/۲۰۳	۰/۴۲۴	۰/۰۸۱	۲/۵۰۴	۰/۰۱۲		
	آموزشی	۰/۵۰۷	۰/۵۹۸	۰/۱۶۳	۳/۱۱۷	۰/۰۰۲		
شادکامی	خودپنداره	۱/۰۰۰	۰/۷۰۳				۰/۷۴	۰/۰۷
	رضایت از زندگی	۰/۴۴۲	۰/۴۴۷	۰/۱۵۸	۲/۷۹۳	۰/۰۰۵		
	آمادگی روانی	۰/۹۵۱	۰/۷۱۰	۰/۲۳۴	۴/۰۶۷	۰/۰۰۱		
	سرذوق بودن	۰/۸۰۰	۰/۵۸۲	۰/۲۲۷	۳/۵۲۳	۰/۰۰۱		
	زیبایی‌شناختی	۰/۸۸۶	۰/۶۲۸	۰/۲۳۶	۳/۷۴۸	۰/۰۰۱		
	خودکارآمدی	۰/۴۴۷	۰/۳۹۸	۰/۱۷۸	۲/۵۱۰	۰/۰۱۲		
	امیدواری	۰/۴۰۰	۰/۵۲۲	۰/۱۳۸	۲/۹۰۵	۰/۰۰۴		

جدول ۳ نشان می‌دهد که بارهای عاملی استاندارد همه نشانگرها بالاتر از ۰/۳۲ است. طبق دیدگاه تاباچینک و فیدل (۲۰۱۳)، بارهای عاملی از توان لازم برای سنجش متغیر مکنون خود برخوردار هستند. در ستون انتهای جدول دو شاخص برازش تحلیلی عاملی، پایایی سازه و روایی همگرا آمده است که مقادیر نشان از برازش مطلوب مدل می‌دهند. سپس قبل از بررسی ضرایب مسیر باید در ابتدا از برازش مدل با داده‌ها اطمینان حاصل کرد.

جدول (۴): شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری متغیرهای پژوهش در تحلیل عاملی تأییدی

مقیاس‌های پژوهش	(CMIN/DF)	(x2)	(GFI)	(RMSEA)	(CFI)	(NFI)	(IFI)
ویژگی‌های شخصیت	۰/۲۰۷	۰/۸۱۳	۰/۹۹۶	۰/۰۰۱	۰/۹۷۸	۰/۹۸۹	۱/۰۴۶
سازگاری	۲/۹۴۸	۰/۸۴۲	۱/۰۰۰	۰/۵۹۲	۰/۹۹۸	۰/۹۲۱	۱/۰۲۰
شادکامی	۶/۲۶۷	۰/۷۱۳	۰/۹۶۶	۰/۰۵۶	۱/۰۰۰	۰/۹۱۰	۱/۰۴۵

جدول ۴، نتایج شاخص‌های برازش مدل اندازه‌گیری را نشان می‌دهد کلیه شاخص‌های برازندگی از جمله CMIN، χ^2 ($P > ۰/۰۵$)، GFI، CFI، NFI و IFI، بجز شاخص CMIN در متغیر شادکامی و RMSEA در متغیر سازگاری، در دامنه قابل قبول ۰/۹۰ به بالا هستند و شاخص RMSEA نیز در دامنه مجاز کمتر از ۰/۰۸ قرار دارد که بر اساس میرز و همکاران (۲۰۰۶)، می‌توانیم ادعا کنیم که برازش مدل خوب و قابل قبول است.

جدول (۵): شاخص‌های برازش مدل پیشنهادی

شاخص‌ها	حد قابل قبول	مقادیر
نسبت کای اسکوئر به درجات آزادی (CMIN/DF)	کوچک‌تر از ۳	2/۸۰۷
سطح معناداری کای دو (x2)	بیشتر از ۰/۰۵	۰/۰۳۲
شاخص برازش هنجار شده (GFI)	بالاتر از ۰/۹	۰/۹۶۱
ریشه میانگین مجذور خطای میانگین (RMSEA)	کوچک‌تر از ۰/۰۸	۰/۰۸۰
شاخص برازش تطبیقی (CFI)	بالاتر از ۰/۹	۰/۹۷۳
شاخص برازش نسبی (NFI)	بالاتر از ۰/۹	۰/۹۲۰
شاخص برازش افزایشی (IFI)	بالاتر از ۰/۹	۰/۹۷۶

بررسی شاخص‌های برازندگی حاصل از آزمون مدل ساختاری پژوهش در جدول ۵ نشان داد که شاخص‌های در محدوده قابل قبولی قرار دارند که نشان‌دهنده مطلوب بودن مدل اندازه‌گیری و مدل پیشنهادی می‌باشد، در ادامه نتایج آزمون سؤال‌های پژوهش بر اساس ضرایب مسیر مدل ساختاری ارائه شده است.

سؤال اول: آیا ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی – درون‌گرایی) اثر مستقیم معناداری بر شادکامی دارد؟

جدول (۶): ضرایب رگرسیون مستقیم متغیر ویژگی‌های شخصیتی با شادکامی

متغیرها	B	Beta	S. E	T	P-value
درون‌گرایی	۰/۲۷۵	۱/۰۰۱	۰/۱۴۰	۱/۹۶۰	۰/۰۵
برون‌گرایی	۰/۱۱۸	۰/۵۵۳	۰/۰۵۰	۲/۳۴۴	۰/۰۱۹

همان‌طور که نتایج جدول ۶ نشان می‌دهد در گروه درون‌گرایی مسیر مستقیم ویژگی‌های شخصیتی به شادکامی ($p < 0/05$, $t = 1/001$)، و در گروه برون‌گرایی نیز مسیر مستقیم ویژگی‌های شخصیتی به شادکامی ($p < 0/05$, $t = 0/553$)، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

سؤال دوم: آیا سازگاری اثر مستقیم معناداری بر شادکامی دارد؟

جدول (۷): ضرایب رگرسیون مستقیم متغیر سازگاری با شادکامی

متغیرها	B	Beta	S. E	T	P-value
درون‌گرایی	-۰/۱۰۲	-۰/۳۶۸	۰/۱۱۶	-۰/۸۷۴	۰/۳۸۲
برون‌گرایی	۰/۰۳۵	۰/۱۹۰	۰/۰۳۷	۰/۹۴۹	۰/۳۴۳

نتایج جدول ۷ نشان می‌دهد در گروه درون‌گرایی مسیر مستقیم سازگاری به شادکامی ($p < 0/05$, $t = -0/368$) و در گروه برون‌گرایی نیز مسیر مستقیم سازگاری به شادکامی ($p < 0/05$, $t = 0/190$)، عدم معناداری را نشان می‌دهد.

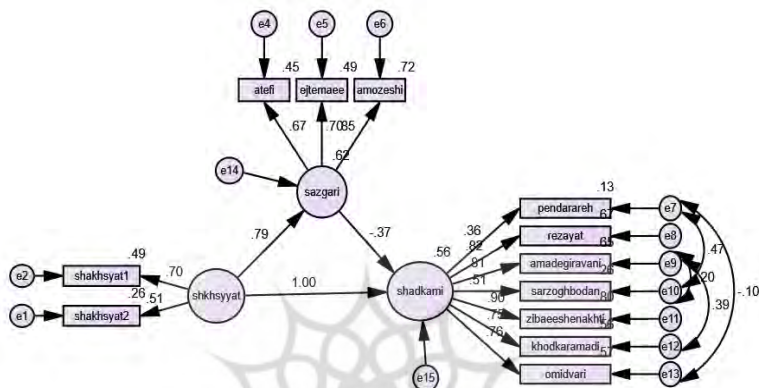
سؤال سوم: آیا سازگاری اثر غیرمستقیم معناداری بر رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی – درون‌گرایی) و شادکامی دارد؟

جدول (۸): ضرایب رگرسیون غیرمستقیم متغیرهای مدل

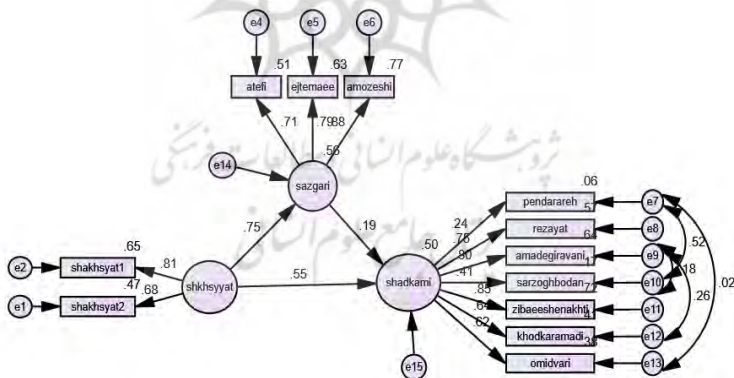
متغیرها	B	Beta	S. E	T	P-value
درون‌گرایی	۰/۷۸۵	۰/۷۹۰	۰/۱۷۷	۴/۴۲۷	۰/۰۰۱
	-۰/۱۰۲	-۰/۳۶۸	۰/۱۱۶	-۰/۸۷۴	۰/۳۸۲
برون‌گرایی	۰/۸۶۸	۰/۷۴۷	۰/۱۶۲	۰/۳۶۰	۰/۰۰۱
	۰/۰۳۵	۰/۱۹۰	۰/۰۳۷	۰/۹۴۹	۰/۳۴۳

همان‌طور که نتایج جدول ۸ نشان می‌دهد در گروه درون‌گرایی، مسیر

غیرمستقیم ویژگی‌های شخصیتی به سازگاری ($p < 0/01$, $r = 0/790$) رابطه مثبت و معناداری را نشان می‌دهد و مسیر غیرمستقیم سازگاری به شادکامی ($r = 0/368$, $p < 0/05$)، رابطه معناداری وجود ندارد. همچنین در گروه برون‌گرایی، مسیر غیرمستقیم ویژگی‌های شخصیتی به سازگاری ($p < 0/01$, $r = 0/747$) رابطه مثبت و معناداری را نشان می‌دهد و در مسیر غیرمستقیم سازگاری به شادکامی ($r = 0/190$, $p < 0/05$) عدم معناداری را نشان می‌دهد.



شکل (۲): مدل مفهومی پژوهش گروه درون‌گرای



شکل (۳): مدل مفهومی پژوهش گروه برون‌گرایی

نتیجه گیری

هدف پژوهش مدلیابی شادکامی در اجتماع بر اساس ویژگی های شخصیتی (درون گرایی - برون گرایی) با میانجی گری سازگاری اجتماعی در نوجوانان بود.

سؤال اول: آیا ویژگی های شخصیتی (برون گرایی - درون گرایی) اثر مستقیم معناداری بر شادکامی دارد؟

نتایج یافته ها نشان داد در هر دو گروه درون گرایی و برون گرایی مسیر مستقیم ویژگی های شخصیتی به شادکامی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش با پژوهش های بوسری و ارب (۲۰۲۳) و کوچکی و دیگران (۱۴۰۱) هم راستا می باشد. در تبیین یافته ها می توان بیان نمود که شادکامی از هیجان های اساسی بشر شناخته شده و هر فردی بنابر ویژگی های شخصیتی و خصوصیات فردی که دارد، شادی را در کم و کیف متفاوتی تجربه می کند؛ بنابراین نوجوانی که نسبت به ویژگی های شخصیتی خود آگاهی و شناخت داشته باشد، یعنی از غالب بودن جنبه درون گرایی یا برون گرایی خود آگاه شده باشد و در محیط از جمله مدرسه، خانواده و غیره بر اساس آن تصمیم گیری، برنامه ریزی و رفتار کند، به طوری که نگرش و داوری مثبتی نسبت به انتخاب هایش داشته باشد، یعنی تمایل به تجربه کردن هیجان های مثبت باشد، در این صورت این هیجان ها و تجربه های مثبت بر تمامی جنبه های زندگی نوجوان، تأثیر می گذارد و او احساس شادکامی بالاتری را تجربه می کند. در این راستا پژوهش بوسری و ارب (۲۰۲۳) و کوچکی و دیگران (۱۴۰۱) نشان دادند که ویژگی های شخصیتی موجب افزایش شادکامی در افراد می شود.

در تبیین عدم تفاوت شادکامی در هر دو گروه درون گرایی و برون گرایی می توان بیان نمود که نوجوانان درون گرا از نظر یونگ معمولاً متأثر از عامل های درونی و ذهنی تأثیر می پذیرند و تحت تأثیر نیاز های درونی و شخصی هستند، آن ها اوضاع و شرایط بیرونی را درک کرده و مدنظر قرار می دهند، اما عوامل درونی برای آن ها اولویت دارد و رفتار هایشان را تحت تأثیر قرار می دهند (Allen & Walter, 2018)؛ بنابراین هنگامی که نوجوانان درون گرا بتوانند نیاز های خود را در محیط پاسخگو باشند، این گونه آرامش را تجربه می کنند و می توانند شادکامی را برای خود به ارمغان بیاورند. از سوی دیگر نوجوانان برون گرا برخلاف نوجوانان درون گرا، تمرکزشان بر دنیای خارج از خود و محیط است و اعمال و رفتار هایشان چه ارادی و تا حدی غیر ارادی، حاصل عوامل بیرونی و نه معلول بررسی های ذهنی می باشد. اشخاص برون گرا

زیاده‌گو، اجتماعی، اهل خودنمایی، پُر جنب‌وجوش و هیجان خواه‌اند، نوجوانان برون‌گرا به اشیا و افراد توجه می‌کنند. زندگی در زمان حال را ترجیح می‌دهند و خود اعمال مورد نظر آن‌ها است. پُر حرف، اهل معاشرت و اجتماعی، زود آشنا و خونگرم هستند (Allen & Walter, 2018)؛ بنابراین هنگامی که این افراد در محیط قرار می‌گیرند، به‌خاطر ویژگی شخصیتی خود که پُر انرژی و شاد هستند و به‌دنبال تجربه‌های مثبت، غافل‌گیرانه و رضایت از زندگی هستند، در نتیجه با برآورده‌شدن نیازهایشان در محیط، شادکامی را که نتیجه این فعالیت‌های لذت‌بخش است را تجربه می‌کنند.

سؤال دوم: آیا سازگاری اثر مستقیم معناداری بر شادکامی دارد؟

نتایج یافته‌ها نشان داد هر دو گروه درون‌گرایی و برون‌گرایی مسیر مستقیم سازگاری به شادکامی رابطه معناداری وجود ندارد. نتایج پژوهش با پژوهش جعفری صحرارودی (۱۳۹۹) ناهمسو بود. در تبیین یافته‌ها می‌توان بیان نمود که مطالعات نشان می‌دهند که اهمیت شادکامی رابطه مثبتی با نتایج مطلوبی دارد که در زندگی به‌دست می‌آوریم. نوجوانان تمایل بسیار زیادی دارند که در شرایط ناگوار به موضوعات بد با شرایط نامناسب فکر کنند. درحالی‌که نوجوانان شادکام به‌طور غالب با پیدایش شرایط بد و ناگوار به آن بی‌توجهی می‌کنند. جعفری صحرارودی (۱۳۹۹) در پژوهش خود بیان کرد که امروزه در دنیای زندگی می‌کنیم که بیش از هر زمان دیگر نیازمند انعطاف‌پذیری و سازگاری فردی و بین‌فردی هستیم و بدون شک داشتن سازگاری و انعطاف‌پذیری می‌تواند نقش به‌سزایی در بهبود، سلامت زندگی و شادکامی افراد داشته باشد؛ اما نتایج نشان داد که سازگاری نوجوانان رابطه معناداری با شادکامی آنان ندارد. در این باره ناهمسو می‌توان این‌گونه گفت که دوره نوجوانی از دوره‌های حساس و پرچالش برای هر فردی به‌واسطه تغییرات جسمی، روانی در فرد شناخته می‌شود و نوجوان بایستی تلاش کند تا بتواند با شرایط جدید به‌طور مطلوب واکنش نشان داده و خود را با محیط خود سازگار کند و این واکنش نوجوان می‌تواند شادکامی او را تحت‌تأثیر قرار دهد. از سویی بسیاری از نوجوان در ساگازی عاطفی و اجتماعی مشکل دارند و یا توسط همسالان خود مورد پذیرش قرار نمی‌گیرند (شاکری حسن‌وند، ۱۳۹۷) که این می‌تواند بر شادکامی آنان تأثیر بگذارد و شادکامی مطلوبی را درک و گزارش نکنند. بنابر نظر آریپ و همکاران (آریپ و دیگران، ۲۰۱۱؛ نقل از علی‌آبادی تکابی و دیگران، ۱۴۰۱) که تأکید کرده‌اند که به‌واسطه اهمیت سازگاری در زندگی اجتماعی، عاطفی و تحصیلی نوجوانان لازم

است که سازگاری به روش‌های قابل‌مقبولی در آنان تقویت شود؛ چراکه دستیابی به یک حد مطلوب از سازگاری در حیطه‌های مختلف، امکان رشد و تحول، رفع نیازهای و خواسته‌های فرد را امکان‌پذیر و یا تسهیل می‌نماید.

سؤال سوم: آیا سازگاری اثر غیرمستقیم معناداری بر رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی (برون‌گرایی - درون‌گرایی) و شادکامی دارد؟

یافته‌ها نشان داد که در هر دو گروه ویژگی‌های شخصیتی با شادکامی رابطه مثبت و معنادار ولی سازگاری با شادکامی رابطه معناداری ندارد. به بیان دیگر، سازگاری نتوانسته است که نقش میانجی را در این رابطه ایفا کند. در تبیین آن می‌توان این‌گونه بیان نمود که شخصیت افراد موضوع پیچیده‌ای است که در روش‌های مختلف افکار، احساسات و رفتارهای افراد نشان داده می‌شود و این شخصیت فردی، جز اصلی‌ترین بعد و ساختار روان‌شناختی فرد محسوب شده که به شکل‌گیری سبک زندگی او کمک می‌کند (حسینی؛ خادم و عبدالهی، ۱۴۰۱). به عبارتی این ویژگی‌های شخصیتی که صفات فرد را تشکیل می‌دهند، جز ثابتی از فرد می‌باشند و هنگامی که فرد با توجه به صفات خود، یک ثبات رفتاری داشته باشد، در محیط هنگامی که با مسائل و شرایط متفاوت روبه‌رو می‌شود، به‌خاطر ثبات رفتاری بهتر می‌تواند با موارد پیش آمده مقابله کند و سازگاری از خود نشان دهد. در این صورت هنگامی که فرد بتواند با محیط و اجتماع خود سازگاری مطلوبی را ایجاد کند؛ بنابراین تجربه‌های مثبت در او افزایش می‌یابد و رضایت از زندگی کسب می‌کند که می‌تواند منجر به افزایش شادکامی در فرد شود. اما در نوجوانان این اتفاق نمی‌افتد و آنان بخاطر شرایط متغیر خود، ثبات رفتاری و عاطفی نداشته، به‌همین‌خاطر در سازگاری با محیط خود به مشکل برخورد و از این لحاظ درک شادکامی آنان دچار تردید خواهد شد. علاوه‌براین، در تفاوت درون‌گراها و برون‌گراها می‌توان گفت که نوجوانان درون‌گرا با توجه به صفات و ویژگی‌های درونی که به‌دنبال ثبات رفتاری هستند و رفتارهایشان را بر اساس عوامل درونی و تمایلات شخصی و با توجه به دانش ژرفی که درباره مسائل مختلف کسب می‌کنند، به‌دنبال آرامش درونی و به‌دور از هیاهو و شلوغی هستند و تلاش می‌کنند که با ارتباط محدودی که نهایتاً با یک یا چند نفر دارند، نیازهای روانی خود را مرتفع سازند. هنگامی که نوجوانان نتوانند بر اساس ویژگی‌های شخصیتی درون‌گرایی، خود را با شرایط محیطی وفق دهند و به‌نوعی به سازگاری با محیط دست پیدا نکنند، آنگاه نمی‌توانند احساس رضایت کرده و شادکامی کمتری را از دستاوردهای خود تجربه می‌کنند. برخلاف نوجوانان

درون‌گرا، نوجوانان برون‌گرا نیازهای روانی خود را در محیط به‌دست می‌آورند و اعمال و رفتارهایشان حاصل عوامل بیرونی است، آن‌ها به‌خاطر اینکه تحت‌تأثیر سیستم عصبی مرکزی قرار دارند؛ بنابراین کمتر مستعد تحریک‌پذیری هستند (Allen & Walter, 2018) و موانع و مشکلات محیطی کمتر می‌تواند آن‌ها را دچار استرس و اضطراب بکند؛ اما گاهی رفتارهای نابالغانه و سرشار از هیجان‌های ناپخته می‌تواند بر رفتارهای آن‌ها تأثیر گذاشته و سازگاری نوجوان را با اختلال همراه کند و هنگامی که تجربه مثبت سازگاری تکرار نشود، و عواطف منفی بتواند بر روی این‌گونه افراد تأثیر بگذارد، یک نارضایتی در نوجوانان ایجاد می‌شود که به شادکامی کمتر در وی منجر خواهد شد؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که ویژگی‌های شخصیتی چه درون‌گرایی و چه برون‌گرایی، صفات ثابت شخصیت افراد را تشکیل می‌دهند و نوجوانان با توجه به شناخت این صفات و ویژگی‌ها می‌توانند به یک ثبات رفتاری دست پیدا کنند؛ اما به‌خاطر شرایط متغییر دوره نوجوانی، سازگاری نوجوانان دستخوش تغییرات می‌شود که می‌تواند شادکامی آنان را مختل کند.

پیشنهادهای

باتوجه به نتایج به‌دست‌آمده و اهمیت شادکامی در دوران نوجوانی، می‌توان راهبردهای فرهنگی، اجتماعی و سیاست‌های آموزشی زیر را پیشنهاد داد:

الف) راهبرد فرهنگی

۱- تقویت فرهنگ مثبت‌اندیشی و شادکامی:

- تولید و ترویج محتوای فرهنگی در رسانه‌ها، فیلم‌ها، برنامه‌های تلویزیونی و شبکه‌های اجتماعی که بر اهمیت شادکامی، مثبت‌اندیشی و روابط اجتماعی سالم تأکید می‌کند.
- تشویق به انجام فعالیت‌های فرهنگی و هنری که منجر به تقویت روحیه جمعی و شادکامی در میان نوجوانان می‌شود، مانند جشنواره‌های هنری، نمایشگاه‌های فرهنگی، و کارگاه‌های هنری.

۲- آموزش خانواده‌ها

- راه‌اندازی برنامه‌های آموزشی برای خانواده‌ها جهت آشنایی با اهمیت شادکامی و روش‌های پرورش این حس در فرزندان، از طریق آموزش مهارت‌های فرزندپروری مثبت.

ب) راهبرد اجتماعی

۱- تقویت شبکه‌های اجتماعی و حمایتی:

- ایجاد و توسعه گروه‌ها و انجمن‌های اجتماعی و حمایتی در مدارس و محله‌ها که نوجوانان بتوانند در آنها شرکت کنند و از طریق ارتباطات اجتماعی مثبت، شادکامی خود را افزایش دهند.
- حمایت از فعالیت‌های داوطلبانه و کارهای خیریه که نوجوانان می‌توانند در آنها شرکت کنند، زیرا این فعالیت‌ها می‌توانند به افزایش حس رضایت و شادکامی کمک کنند.

۲- ایجاد فضاهای اجتماعی امن:

- توسعه فضاهای عمومی و تفریحی مناسب برای نوجوانان، مانند پارک‌ها، مراکز تفریحی و کافه‌های جوانان، که محیط‌های امن و حمایتی برای ارتباطات اجتماعی مثبت فراهم کنند.

پ) راهبرد سیاست‌های آموزشی

۱- سیاست‌گذاری در حوزه آموزش و پرورش

- تدوین و اجرای سیاست‌های آموزشی که به تقویت شادکامی و بهبود سلامت روانی در برنامه‌های درسی مدارس بپردازد؛ به‌عنوان مثال، گنجاندن درس‌هایی در زمینه مهارت‌های زندگی، مدیریت استرس، و روابط اجتماعی سالم در برنامه‌های درسی.

۲- پشتیبانی از سلامت روان

- افزایش بودجه و منابع برای ارائه خدمات مشاوره و روان‌شناسی در مدارس و مراکز اجتماعی، با هدف پیشگیری و درمان مشکلات روانی و ارتقای شادکامی در میان نوجوانان.

فهرست منابع

- احمدی، طلعت (۱۳۹۹). تأثیر شادکامی بر سلامت روان و کیفیت زندگی میان دانش‌آموزان متوسط ناحیه یک شهرستان سنندج. *فصلنامه روان‌شناسی و علوم رفتاری/ایران*، (۲۳)، ۹۵-۱۰۲.
- الهی، طاهره؛ بامدادی سبینی، محمد و شیرمحمدی، فاطمه (۱۳۹۸). احساس تنهایی اجتماعی - عاطفی در شخصیت‌های برون‌گرا و درون‌گرا با توجه به نقش انواع حمایت اجتماعی ادراک‌شده. *روان‌شناسی بالینی و شخصیت*، ۱۷۰۱، (۳۲)، ۲۱-۱۱.
- اینانلو، مهدی و قمری، محمد (۱۴۰۰). پیش‌بینی سازگاری تحصیلی بر اساس راهبردهای مقابله‌ای و اخلاق تحصیلی دانش‌آموزان. *نشریه علمی آموزش و ارزشیابی*، ۱۴(۱۵)، ۱۳-۳۴.
- جزایری، سیدحسین؛ دلاور، علی و درتاج، فریبرز (۱۳۹۷). تدوین مدل شادکامی بر اساس ویژگی‌های شخصیتی، هوش هیجانی، سبک دلبستگی، فعالیت‌های ارادی و ویژگی جمعیت‌شناختی. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی دانشگاه علامه طباطبائی*، ۹(۳۵)، ۲۷-۵۶.
- جعفری صحرارودی، ملیحه (۱۳۹۹). رابطه الگوهای ارتباطی خانواده با سازگاری و شادکامی. *پیشرفت‌های نوین در روان‌شناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش*، ۳(۲۴)، ۱۴۵-۱۵۹.
- حسینی کلائی، سیده ساناز و اسدی، مسعود (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش والدگری موفق به مادران بر سازگاری عاطفی، تحصیلی و اجتماعی دختران نوجوان. *فصلنامه فرهنگ مشاوره و روان‌درمانی*، ۱۱(۴۳)، ۸۹-۱۲۰.
- حسینی، سیدحمید؛ خادم، سیده‌فاطمه و عبدالهی، فاطمه (۱۴۰۱). بررسی رابطه ناگویی و هیجانی و ویژگی‌های شخصیتی با شادکامی در زنان شهر شیراز. *پژوهش‌های میان رشته‌ای زنان*، ۳(۲)، ۳۳-۴۱.
- درخشان، معراج؛ صدری میرچی، اسماعیل؛ فتحی، داود؛ احمدبوکانی، سلیمان و بهروز، مریم (۱۳۹۹). ارائه مدل پیشایندهای شادکامی دانش‌آموزان بر اساس ویژگی‌های شخصیتی، خانوادگی و تحصیلی. *رویش روان‌شناسی*، ۹(۷).
- رحمانی‌بادی، ابوالفضل؛ تقوایی، داود و پیرانی، ذبیح (۱۴۰۰). بررسی مدل میانجی‌گرانه بهزیستی روان‌شناختی در ارتباط بین هوش موفق و سازگاری

- هیجانی با خودتنظیمی یادگیری. تحقیقات علوم رفتاری، ۱۹(۴)، ۶۹۵-۶۸۶.
- رضی‌ئی، زهرا؛ فتاحی اندبیل، اعظم و دوکانه‌ای فرد، فریده (۱۴۰۱). رابطه چشم‌انداز زمان و شادکامی با نقش میانجی سبک زندگی در نوجوانان دختر. رویش روان‌شناسی، ۱۱(۱۱)، ۱۰۳-۱۱۴.
- ساعتچی، محمود؛ کامکاری، کامبیز و عسگریان، مهناز (۱۳۸۹). آزمون‌های روانشناختی. جلد اول. تهران: انتشارات ویرایش.
- شاگری حسونند، م. (۱۳۹۷). اثربخشی آموزش مهارت‌های مثبت‌اندیشی بر سازگاری اجتماعی و خودکارآمدی دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه شهر خرم‌آباد. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. گروه روان‌شناسی - روان‌شناسی دانشگاه پیام نور استان البرز، مرکز پیام نور کرج.
- عابدینی ولامدهی، راضیه و روانبخش، فائزه (۱۴۰۰). پیش‌بینی بهزیستی روان‌شناختی بر اساس هوش هیجانی و رضایت از زندگی در بین معلمان دوره ابتدایی شهرستان زاوه. فصلنامه توسعه حرفه‌ای معلم، ۶(۲)، ۲۱-۳۵.
- علی‌آبادی تکابی، فروزنده؛ باباخانی، وحیده و محسن‌زاده، فرشاد (۱۴۰۱). مقایسه اثربخشی آموزش مهارت تفکر خلاق و مدیریت استرس بر سازگاری اجتماعی، عاطفی و آموزشی در نوجوانان بی‌سرپرست ۱۷-۱۵ سال. رویش روان‌شناسی، ۱۱(۲)، ۲۰۴-۱۹۱.
- عیوض‌نژاد، بهاره؛ میرمحمدخانی، مجید؛ منصوری، کامیار و پهلوان، داریوش (۱۴۰۱). بررسی میزان شادکامی و عوامل شغلی مرتبط با آن: مطالعه‌ای مقطعی در کارکنان بیمارستان. طلوع بهداشت، ۲۱(۶)، ۹۵-۱۰۸.
- فائزی، م. (۱۴۰۰). رابطه بین الگوهای مزاجی و ویژگی‌های شخصیتی (درون‌گرایی - برون‌گرایی) با سبک‌های فرزندپروری والدین. پایان‌نامه کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد.
- فتحی آشتیانی، علی (۱۳۸۸). آزمون‌های روانشناختی - ارزشیابی شخصیت و سلامت روان. تهران: انتشارات بعثت.
- فیست، گریگوری جی و فیست، آن رابرتس جس (۱۳۹۳). نظریه‌های شخصیت. ترجمه یحیی سیدمحمدی، تهران: نشر روان.
- کوچکی، عاشورمحمد؛ شریعت‌نیا، کاظم؛ اسدی، اردشیر و میرانی، ارسطو (۱۴۰۱). نقش میانجی‌گر نیازهای بنیادین روان‌شناختی در رابطه بین ویژگی‌های شخصیتی و شادکامی دانشجویان. علوم روان‌شناختی، ۲۱(۱۱۸)، ۲۰۹۱-۲۱۹۱.

ملایی، عبدالعظیم (۱۳۹۳). بررسی ضرورت و امکان انعقاد پیمان پولی دوجانبه. تهران: مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی.

مهیار، مریم (۱۳۹۹). تحلیل و بررسی رابطه بین هوش هیجانی و سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان دختر. فصلنامه علمی رهیافت‌های نوین در مطالعات اسلامی، (۳)، ۲۰۹-۲۳۱.

میر، حبیب؛ خمر، الهام و گمشادزی، فاطمه (۱۴۰۱). بررسی شادکامی و مؤلفه‌های آن در مدارس ابتدایی پسرانه روستایی و شهری شهرستان زهک. پیشرفت‌های نوین در روان‌شناسی، علوم تربیتی و آموزش و پرورش، ۵(۵۲)، ۴۷۱-۴۸۹.

Agbaria, Q. (2020). The role of self-control, social support and (positive and negative affects) in reducing test anxiety among Arab teenagers in Israel. *Child Indicators Research*, (13), 1023-1041. <https://doi.org/10.1007/s12187-019-09669-9>

Ahmed, H. A. A. E. K. & Mohamed, B. E. S. (2022). Relationship between morality, happiness, and social support among elderly people. *Middle East Current Psychiatry*, 29(1). <https://doi.org/10.1186/s43045-022-00195-z>

Allen, M. S. & Walter, E. E. (2018). Linking big five personality traits to sexuality and sexual health: A meta-analytic review. *Psychological bulletin*, 144(10). <https://doi.org/10.1037/bul0000157>

Argyle, M. (2001). *The psychology of happiness (Rev. ed)*. East Sussex, Great Britain: Routledge. <https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781315812212/psychology-happiness-michael-argyle>

Baqer, G. (2016). Relationship between happiness and personality variables. *European Psychiatry*, 33(S1), S210-S210. <https://doi.org/10.1016/j.eurpsy.2016.01.502>

Buijs, V. L.; Jeronimus, B. F.; Lodder, G.; Steverink, N. & de Jonge, P. (2021). Social needs and happiness: A life course perspective. *Journal of Happiness Studies*, 22(4), 1953-1978. <https://doi.org/10.1007/s10902-020-00287-9>

Busseri, M. A. & Erb, E. M. (2023). *The happy personality revisited: Re examining associations between Big Five personality traits and subjective well being using meta analytic structural equation modeling*. *Journal of Personality*. <https://doi.org/10.1111/jopy.12862>

Choon, S. W.; Yong, C. C.; Tan, S. K. & Tan, S. H. (2022). A proposed integrated happiness framework to achieve sustainable development. *Heliyon*, 8(10). [https://www.cell.com/heliyon/pdf/S2405-8440\(22\)02101-6.pdf](https://www.cell.com/heliyon/pdf/S2405-8440(22)02101-6.pdf)

Fiftinova, F. (2021). Social adjustment and academic achievement of efl students at higher education. *The Journal of English Literacy Education: The Teaching and Learning of English as a Foreign Language*, 8(2), 138 -149. <https://doi.org/10.36706/jele.v8i2.14328>

- Kern, M. L. (2020). Systems informed positive psychology. *The Journal of Positive Psychology*, 15(6), 705-715. <https://doi.org/10.1080/17439760.2019.1639799>
- Kline, R. B. (2005). *Principles and practice of structural equation modeling*, edition 2, Guilford press, New York & London. [https://books.google.com/books?hl=fa&lr=&id=t2CvEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Kline+,R.+B.+\(2005\).+Principles+and+practice+of+structural+equation+modeling,+edition+2,+Guilford+press,+New+York+%26+London.+&ots=sWUEW7b_cP&sig=1UsbAzj_oNEjTmH-nt1QSZ_GBI#v=onepage&q&f=false](https://books.google.com/books?hl=fa&lr=&id=t2CvEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Kline+,R.+B.+(2005).+Principles+and+practice+of+structural+equation+modeling,+edition+2,+Guilford+press,+New+York+%26+London.+&ots=sWUEW7b_cP&sig=1UsbAzj_oNEjTmH-nt1QSZ_GBI#v=onepage&q&f=false)
- Lee, M. Y.; Wang, H. S. & Chen, C. J. (2020). Development and validation of the social adjustment scale for adolescents with Tourette syndrome in Taiwan. *Journal of pediatric nursing*, (51), e13-e20. <https://doi.org/10.1016/j.pedn.2019.05.023>
- Lee, M. Y.; Wang, H. S. & Chen, C. J. (2019). Development and validation of the social adjustment scale for adolescents with Tourette syndrome in Taiwan. *Journal of Pediatric Nursing*. doi:1001016/j.pedn.20190050023
- Meyers, L.S.; Gamest, G. & Goarin, A.J. (2006). *Applied multivariate research, design and interpretation*, Thousand oaks. London: New Deihi, Sage publication.
- Moynihan, L. M. & Peterson, R. S. (2001). A contingent configuration approach to understanding the role of personality in organizational groups. *Research in Organizational Behavior*, (23), 327-378. [https://doi.org/10.1016/S0191-3085\(01\)23008-1](https://doi.org/10.1016/S0191-3085(01)23008-1)
- O'Byrne, K. K.; Haddock, C. K.; Poston, W. S. & Institute, M. A. H. (2002). Parenting style and adolescent smoking. *Journal of Adolescent Health*, 30(6), 418-425. [https://doi.org/10.1016/S1054-139X\(02\)00370-1](https://doi.org/10.1016/S1054-139X(02)00370-1)
- Parihar, S. H. (2022). PERSONAL CORRELATES OF HAPPINESS-STUDENTS'PERSPECTIVE. *Journal of Strategic Human Resource Management*, 11(3).
- Peltonen, E.; Sharmila, P.; Asare, K. O.; Visuri, A.; Lagerspetz, E. & Ferreira, D. (2020). When phones get personal: Predicting Big Five personality traits from application usage. *Pervasive and Mobile Computing*, (69), 101269. <https://doi.org/10.1016/j.pmcj.2020.101269>
- Ryff, C. D. & Singer, B. (1998). The contours of positive human health. *Psychological inquiry*, 9(1), 1-28. <https://www.jstor.org/stable/1449605>
- Tabachnick, B. G. & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics* ((6), 497-516). Boston, MA: pearson. <https://www.pearsonhighered.com/assets/preface/0/1/3/4/0134790545.pdf>
- Shubert, J.; Wray-Lake, L.; Syvertsen, A. K. & Metzger, A. (2019). Examining character structure and function across childhood and adolescence. *Child development*, 90(4), 505-524. <https://doi.org/10.1111/cdev.13035>
- Sinha, A. K. P. & Singh, R. P. (1993). *The adjustment Inventory for school*

- students (AISS). Agra (India): National Psychological Corporation.
- Step toe, A. (2019). Happiness and health. *Annual review of public health*, (40), 339 -59.
- Willems, J.; Van Daal, T.; Van Petegem, P.; Coertjens, L. & Donche, V. (2021). Predicting Freshmen's Academic Adjustment and Subsequent Achievement: Differences between Academic and Professional Higher Education Contexts. *Frontline Learning Research*, 9(2), 28-49.
- Yeung, N. C.; Ramirez, J. & Lu, Q. (2017). Perceived stress as a mediator between social constraints and sleep quality among Chinese American breast cancer survivors. *Supportive care in cancer*, (25), 2249-2257. <https://doi.org/10.1007/s00520-017-3632-9>
- Zafar, S.; Khan, Z. & Meenakshi, K. (2017). Extraversion-Introversion Tendencies and their Relationship with ESL Proficiency: A Study of Chinese Students in Vellore, India. *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*, 25(2).

References

- Abedini valamadhi, Raziye, & Ravanbakhsh, Faezeh. (2021). Predicting Psychological Well-Being on the Basis of Emotional Intelligences and Life Satisfaction within Primary Teachers in Zaveh City. *Journal of teachers professional development*, 6(2), 21-35. <https://sid.ir/paper/956134/en> (In Persian)
- Ahmadi, T. (2020). The Impact of Happiness on Mental Health and Quality of Life among Secondary School Students in District One of Sanandaj County. *Iranian Journal of Psychology and Behavioral Sciences*, 23(95), 102. <https://psyj.ir/user/articles/2858> (In Persian)
- Aliabadi Takabi F, Babakhani V, Mohsenzadeh F. (2022). Comparing the Effects of Creative Comprehension Skills Training and Stress Management on Adaptation (social, emotional, educational) in Teenagers Offenders 15-17 Years. *Rooyesh*. 11(2), 191-204. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-3464-fa.html>
- Ayvaz Nejad, B., Mirmohammadkhani, M., Mansori, K., & Pahlevan, D. (2023). Investigating the Level of Happiness and the Associated Job Factors: A Cross-Sectional Study among Hospital Staff. *Toloe Aftab*, 21 (6), 95-108 URL: <http://tbj.ssu.ac.ir/article-1-3428-fa.html> (In Persian)
- Derakhshan M, Sadri Damirchi E, Fathi D, Ahmadbookani S, Behrooz F. (2020). Presentation a model of happiness precedents based on personality, family and educational characteristics. *Rooyesh*. 9(7), 55-66. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-2049-fa.html> (In Persian)
- Elahi, T., Bamdadi Siabani, ., ShirMohammadi, F. (2019). Social-Emotional Loneliness in Extraverted and Introverted Personalities Considering the Role of Types of Perceived Social Support. *Clinical Psychology and Personality*, 1701(32), 11-21. <https://sid.ir/paper/208776/fa> (In Persian)

- Faizi, M. (2021). The Relationship Between Temperamental Patterns and Personality Traits (Introversion - Extraversion) with Parenting Styles. Master's Thesis in General Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad. (In Persian)
- Fiest, Gregory J., & Fiest, Anne Roberts. (2014). Theories of Personality, Translated by Yahya Seyed Mohammadi. Tehran: Ravan Publishing. (In Persian)
- Fathi Ashtiani, Ali. (2009). Psychological Tests – Personality Assessment and Mental Health. Tehran: Bait Publishing. (In Persian)
- Hosseini, S. H., Khadem, S. F., & Abdollahi, F. (2022). Investigating the Relationship Between Alexithymia, Emotional Regulation, and Personality Traits with Happiness in Women of Shiraz City. *Interdisciplinary Research in Women's Studies*, 3(2), 33-41. 20.1001.1.27831175.1400.3.2.2.3 (In Persian)
- Hosseini Kalaie, S. S. & asadi, M. (2020). The Effectiveness of successful parenting education to Mothers on Emotional, Educational and Social adjustment in adolescent girls. *Counseling Culture and Psychotherapy*, 11(43), 89-120. doi: 10.22054/qccpc.2020.50638.2340 (In Persian)
- Inanlou, M., & Ghamari, M. (2021). Predicting Academic Adjustment Based on Coping Strategies and Academic Ethics of Students. *Scientific Journal of Education and Evaluation*, 14(15), 13-34. <https://doi.org/10.30495/jinev.2021.1881389.2053> (In Persian)
- Jafari Sahra Roudi, M. (2020). The Relationship Between Family Communication Patterns and Adjustment and Happiness. *New Advances in Psychology, Educational Sciences, and Training*, 3(24), 145-159. <https://www.jonapte.ir/fa/showart-d3f1f8e1a8ee83207e917866d3b4928b> (In Persian)
- Jazayeri, S. H., Delavar, A., & Dortaj, F. (2018). Developing a Model of Happiness Based on Personality Traits, Emotional Intelligence, Attachment Styles, Voluntary Activities, and Demographic Characteristics. *Journal of Counseling and Psychotherapy Culture, Allameh Tabatabaie University*, 9(35), 27-56. <http://yafte.lums.ac.ir/article-1-2668-fa.html> (In Persian)
- Koucheki A M, Shariatnia K, Asadi A, Mirani A. (2022). The mediating role of psychological basic needs in the relationship between personality traits and students' happiness. *Journal of Psychological Science*. 21(118), 2091-2106. doi:10.52547/JPS.21.118.2091 URL: <http://psychologicalscience.ir/article-1-1653-fa.html> (In Persian)
- Mahyari, M. (2020). Analysis and Investigation of the Relationship Between Emotional Intelligence and Social Adjustment of Female Students. *Scientific Journal of New Approaches in Islamic Studies*, 3, 209-231. <https://civilica.com/doc/1497374/> (In Persian)
- Mir, H., Khomr, E., & Gomshadzahi, F. (2022). Examining Happiness and Its Components in Rural and Urban Boys' Primary Schools in Zahak

- County. New Advances in Psychology, Educational Sciences, and Training, 5(52), 471-489. <https://www.jonapte.ir/fa/showart-4b514cfe0684ac6a857b24bbb28ac4e9> (In Persian)
- Rahmani Badi, A., Taghavi, D., & Pirani, Z. (2021).). Study of Mediating Model of Psychological Well-being in Relationship between Successful Intelligence and Emotional Adjustment with Learning Self-Regulation. Journal of research in behavioural sciences, 19(4), 686-695. SID. <https://sid.ir/paper/1020203/en> (In Persian)
- Raziee Z, Fattahi Andabil A, Dokaneheefard F. (2023). The relationship between time perspective and happiness with the mediating role of lifestyle in female adolescents. Rooyesh. 11(11), 103-114. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-3800-fa.html> (In Persian)
- Saatchi, Mahmoud; Kamkari, Kambiz; & Asgariyan, Mahnaz. (2010). Psychological Tests, Volume One. First Edition, Tehran: Virayesh Publishing. (In Persian)
- Shakeri Hasanvand, M. (2018). The Effectiveness of Positive Thinking Skills Training on Social Adjustment and Self-Efficacy of Female High School Students in Khorramabad. Master's Thesis. Department of Psychology - Psychology, Payame Noor University of Alborz Province, Payame Noor Center of Karaj. (In Persian)





پرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی